OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeus
LsN Lauri Koskentausta

Lausunto
9.1.2023

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Oikeusministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 43/2022 vp) täydentämisestä

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä asiantuntijalausuntoa esityksestä HE 313/2022. Hallituksen esityksessä on kyse esityksen 43/2022 vp täydentämisestä. Ehdotuksella voimaanpannaan kaksi direktiiviä, jotka on yksilöity hallituksen esityksessä 43/2022. Perustuslakivaliokunta on antanut alkuperäisestä esityksestä lausunnon 58/2022 vp, mistä johtuen täydentävä hallituksen esitys on annettu.

Oikeusministeriö on antanut esityksestä liikenne- ja viestintävaliokunnalle aiemmat lausunnon 1.6.2022 ja toimittanut 6.6.2022 päivätyn täydennyksen lausuntoon. Lausuntopyyntöä on yksilöity seuraavasti:

- ”Asiantuntijaa pyydetään ottamaan kantaa lakiehdotuksiin kokonaisuutena sekä alkuperäisen hallituksen esityksen (HE 43/2022 vp) että täydentävän hallituksen esityksen (HE 313/2022 vp) osalta. Erityisesti kantaa pyydetään ottamaan 25 h §:ään ja perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 58/2022 vp esitettyyn kysymykseen esitysten tasapainosta toisaalta sananvapauden ja muiden käyttäjien oikeuksien ja toisaalta tekijänoikeuksien ja direktiivien välillä samalla huomioon ottaen kansallinen liikkumavara.”

Täydentävä esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa täydentävän esityksen valmisteluvaiheessa.

Lausuntonaan oikeusministeriö esittää kunnioittavasti seuraavan.

1. Yleistä

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt lausunnossaan 58/2022 vp säätämisjärjestyskannanottona kahden säännöksen muuttamista (13 b ja 55 f §). Lisäksi perustuslakivaliokunta on esittänyt perusteluissa myös muita kannanottoja, esimerkiksi lausunnon kappaleissa 12, 19 ja 22 valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että direktiivin liikkumavaran puitteissa sääntelyä on tarkasteltava kansallisen perustuslain mukaisten perusoikeuksien asianmukaiseksi turvaamiseksi. Perustuslakivaliokunta on aiemmin korostanut, että myös muihin perustuslakivaliokunnan esittämiin valtiosääntöisiin huomioihin kuin ns. ponsihuomautuksiin tulee ottaa kantaa ja perustella, jos niitä ei oteta huomioon (PeVL 24/2018 vp s. 5).

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Varsinainen kysymys ehdotuksen valtiosääntöoikeudellisesta arvioinnista on perustuslakivaliokunnan käsiteltävänä. Tässä lausunnossa keskitytään siksi tarkastelemaan ehdotettuja muutoksia suhteessa perustuslakivaliokunnan aiempaan lausuntoon ottamatta kantaa varsinaiseen täydentävän esityksen valtiosääntöoikeudelliseen arviointiin, joka jää perustuslakivaliokunnassa tehtäväksi.

Ehdotuksessa on kyse direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta, jonka osalta on tarkasteltava kysymystä siitä, millainen kansallinen liikkumavara ehdotuksessa on. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota ehdotusta koskevan lausuntonsa PeVL 58/2022 vp erityisesti kappaleissa 4-5. Valiokunta on todennut kappaleessa 5, että

- ”Hallituksen esityksessä on tehty varsin seikkaperäisesti selkoa direktiivien edellyttämästä sääntelystä. Perustuslakivaliokunnan mielestä esityksessä ei kuitenkaan ole kaikilta osin riittävästi arvioitu direktiivien jättämän liikkumavaran käyttöä perus- ja ihmisoikeuksien kannalta.”

Tähän liittyen perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnon kappaleessa 12, että ehdotuksen 6 a lukuun liittyvää sääntelyä koskeva kansallinen liikkumavara on ollut epäselvä ja valiokunta on edellyttänyt, että liikkumavaran puitteissa sääntelyä muutetaan siten, että sananvapaus otetaan huomioon paremmin ja eri perusoikeuksien välisen tasapainon on toteuduttava alkuperäistä ehdotusta paremmin.

Perustuslakivaliokunta on lausunut liikkumavaran käytöstä esimerkiksi seuraavasti:

- ”Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöisiin tehtäviin ei lähtökohtaisesti kuulu kansallisen täytäntöönpanosääntelyn arviointi EU:n aineellisen lainsäädännön kannalta (ks. esim. PeVL 31/ 2017 vp, s. 4). **Valiokunta on kuitenkin vakiintuneesti korostanut, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset** [lihavointi tässä] (ks. esim. PeVL 9/2019 vp, s. 2, PeVL 1/2018 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4).” (PeVL 8/2021 vp kappale 2)

Hallituksen esityksen ja täydentävän esityksen arvioinnissa olennaista on kysymys siitä, millainen liikkumavara jäsenvaltioille on jätetty direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa. Olennaista tässä arvioinnissa on se, onko direktiivin säännökset implementoitava täsmälleen direktiivin sanamuodon mukaisesti, vai onko mahdollista muotoilla direktiivin sisältöä kansalliseen lakiin jollain muulla tavalla, joka olisi kuitenkin direktiivinmukainen. Siltä osin, kun direktiivi jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa täytäntöönpanossa, kansallisen liikkumavaran ala on otettava huomioon kansallista voimaanpanosääntelyä hyväksyttäessä, jotta direktiivin voimaansaattaminen on mahdollisimman hyvin perustuslainmukainen. Mikäli liikkumavaraa täytäntöönpanossa ei ole, on se syytä todeta esityksessä selvästi. Jos direktiivi sallii kansallista liikkumavaraa, on direktiivin voimaanpanossa otettava huomioon se, että laki olisi mahdollisimman hyvin yhteensopiva kansallisen oikeusjärjestyksen kannalta.

Täydentävän esityksen perusteluissa on todettu, että direktiivin on todettu olevan Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa yhteensopiva, esimerkiksi sivulla 4 todetaan, että

- ”toukokuussa 2022 annetussa tuomiossa katsottiin, että direktiivin 17 artikla on Euroopan perusoikeusasiakirjan mukainen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden kannalta ja tasapainossa myös perusoikeuskirjassa suojattujen immateriaalioikeuksien kanssa, eikä direktiivin ulkopuolisia erillisiä lisätakeita edellytetty.”

Samoin esityksen sivulla 6 todetaan, että

- ”Tekijänoikeuslain 6 a lukuun ehdotettu sääntely on välttämätön direktiivin 17 artiklan toimeenpanemiseksi. Tuomiossa C-401/19 todetaan, että direktiivin 17 artiklan mukainen sääntely on EU:n perusoikeuskirjan 11 artiklan mukainen.”

Täydentävässä esityksessä on näin tehty selkoa siitä, että EU-tuomioistuin on todennut direktiivin hyväksyttäväksi perusoikeuskirjan kannalta. Tämän osalta voidaan kiinnittää huomiota siihen, että yksinomaan siitä, että direktiivi on perusoikeuskirjanmukainen, ei vielä automaattisesti seuraa johtopäätöstä siitä, että onko direktiivin mahdollinen liikkumavaraa käytetty kansallinen perustuslaki huomioiden. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 58/2022 vp nimenomaisesti kiinnittänyt huomiota siihen, että ”Perustuslakivaliokunnan mielestä esityksessä ei kuitenkaan ole kaikilta osin riittävästi arvioitu direktiivien jättämän liikkumavaran käyttöä perus- ja ihmisoikeuksien kannalta.” (PeVL 58/2022 vp kpl 5). Keskeistä asian tarkastelussa on se, onko direktiivissä puheena olevien artiklojen osalta liikkumavaraa ja jos kyllä, miten sitä käytetään.

Oikeusministeriön aiemmissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota voimaanpanotapaan kansallisen lain selkeyden kannalta. Siltä osin, kun direktiivin täytäntöönpanossa on kansallista liikkumavaraa, tulisi kansallisen sääntelyn olla mahdollisimman selkeää. Sääntelyn tulkinnan selvyyden edistämisen kannalta merkityksellistä on ottaa myös huomioon direktiivin johdanto-osassa, komission ohjeissa ja EU-tuomioistuimen ratkaisussa lausuttu. Mikäli nämä mahdollistavat kansallisen lain perustelujen selkeyttämisen esimerkiksi esimerkkejä ottamalla, olisi tämä perusteltua sääntelyn ennustettavuuden turvaamiseksi. Mikäli direktiivin täytäntöönpanossa ei ole liikkumavaraa, tulee siitä tehdä asianmukaisesti selkoa sen kuvaamiseksi, että mainitut sääntelyn selkeyttä ja ennustettavuutta koskevat lähtökohdat eivät ole mahdollisia direktiivistä johtuvista syistä.

2. Esityksen 55 f §

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota verkkosisällönjakopalveluja koskevaan sääntelyehdotukseen lausunnon PeVL 58/2022 vp kappaleissa 6-16.

Säännöskohtaisissa perusteluissa sivulla 11 todetaan, että

- ”Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että siinä mainittaisiin palveluntarjoajan käytäntöjen lisäksi myös palveluntarjoajan käyttämät menettelyt.”

Muutetun pykäläehdotuksen ja perustelujen muodostaman kokonaisuuden osalta ei vaikuta olevan täysin yksiselitteistä ja selvää, mitä käsitteillä ”menettelyt” ja ”käytännöt” tarkoitetaan. Valiokunnassa on hyvä arvioida, muodostaako ehdotettu sääntely alkuperäisen esityksen ja sitä täydentävän esityksen perusteella näiltä osin selkeän kokonaisuuden.

Pykäläehdotuksen 2. momentin mukaan ”Tämän luvun säännösten soveltaminen ei saa johtaa verkkosisältöjen yleiseen seurantaan”. Ehdotusta koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa sivulla 12 todetaan, että ”Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus

automaattisten estämiskeinojen käyttämiseen ja sen tilalle pykälätasolle otettaisiin direktiivin 17 artiklan 8 kohdan mukainen säännös, jonka mukaan tämän luvun säännösten soveltaminen ei saa johtaa verkkosisältöjen yleiseen seurantaan. Koska direktiivissä ei nimenomaisesti mainita automaattisia estämiskeinoja, niitä ei ole syytä mainita myöskään laissa. Perusoikeuksien välinen tasapaino toteutuu 1 momentin muutoksella ja sen soveltamisella käytännössä. Ratkaisu on niin direktiivin kuin EU:n tuomioistuimen tuomion (C-401/19) mukainen."

Pykäläehdotuksen ja perustelujen osalta jää epäselväksi, mitä tarkalleen ottaen käsitteellä "yleinen seuranta" tarkoitetaan. Lisäksi jää jossain määrin epäselväksi, miten verkkosisältöjen yleinen seuranta ja alkuperäisen esityksen käsite "automaattinen estämiskeino" eroavat toisistaan. Määritelmien epäselvyyttä korostaa se, että ilmeisesti samaan säännökseen viitataan esityksen sivulla 5 myös ilmaisulla "yleinen suodatusvelvollisuus" ("Lisäksi poistetun momentin tilalla säädettäisiin, ettei 6 a luvun vastuujärjestely saa johtaa sisällön yleiseen suodatusvelvollisuuteen."). Direktiivin artiklan sanamuoto "Tämän artiklan soveltaminen ei saa johtaa yleiseen seurantavelvoitteeseen." jättää sinänsä avoimeksi tämän velvoitteen sisällön. Mikäli käsitteelle "yleinen seuranta" voidaan esittää jokin kuvaus esimerkiksi EU-tuomioistuimen ratkaisun tai direktiivin perusteella, olisi sitä hyvä pyrkiä kuvaamaan tarkemmin.

Esityksen perusteluista jää esimerkiksi jossain määrin epäselväksi, tarkoitetaanko sillä oikeudellista rajoitetta siitä, että automaattista seurantaa ei saa käyttää vai sitä, että automaattisia seurantakeinoja siinä merkityksessä joka tarkoittaisi "verkkosisältöjen yleistä seurantaa" ei saa ottaa käyttöön. Tästä johtuen sitä, millainen ehdotetun 2. momentin velvoitteen sisältö on, olisi hyvä pyrkiä täsmentämään.

Ottaen huomioon 55 f §:n 2 momentin kohdistuminen sananvapauden kannalta herkälle alueelle olisi perusteltua pyrkiä kuvaamaan sekä termin sisältö, että sen oikeudellinen luonne riittävän selvästi.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt lausunnon PeVL 58/2022 vp kappaleessa 16 huomiota automaattisten estämiskeinojen käyttämiseen ja katsonut, että käytön edellytyksiä tulee tiukentaa perustuslain 12 §:stä johtuvista syistä. Täydentävän esityksen 55 f §:n osalta jää vielä jossain määrin epäselväksi, tarkoittaako muutos automaattisten estämiskeinojen käytön kiristystä. Täydentävän esityksen sivulla 5 todetaan, että

- "EU:n tuomioistuin on katsonut, että direktiivi sisältää riittävät takeet sananvapauden toteuttamiseksi. Direktiivi sisältää perustuslakivaliokunnan lausunnon kappaleessa 15 tarkoitetun asian ratkaisemiseksi tarvittavat vaiheet ja on kokonaisuutena perusoikeuksien kannalta tasapainossa. Tästä johtuen ja koska direktiivi ei edellytä lakiin säännöksiä automaattisista estämiskeinoista, myöskään perustuslakivaliokunnan lisäedellytyksiä eli tiukennuksia automaattisten estämiskeinojen käytölle ei tarvita. Kansallisella tasolla erillisistä tiukennuksista ei voitaisikaan säätää, koska direktiivin tavoite on harmonisoida sääntelyä koko ETA-alueella. Tällöin sääntelyn soveltaminen täsmentyy oikeuskäytännön ja komission ohjeistusten myötä. Kuten perustuslakivaliokunta toteaa lausuntonsa kappaleessa 11, suomalaisessa lainsäädännössä ei ole syytä pyrkiä EU-oikeuden kanssa ristiriidassa oleviin ratkaisuihin. "

Täydentävästä esityksestä ei vaikuta löytyvän arviointia siitä, miten perustuslakivaliokunnan esittämä arviointitarve on huomioitu kansallisen perustuslain näkökulmasta. Esitetyn muutoksen perusteella näyttäisikin jäävän vielä jossain määrin epäselväksi, onko perustuslakivaliokunnan lausunnossa yksilöity oikeudellinen ongelma poistunut ehdotetulla muutoksella. Perusteluissa käytetty ilmaisu ”direktiivin tavoite on harmonisoida sääntelyä” ei sellaisenaan kuvaa selvästi sitä, että onko direktiivi näiltä osin täysin harmonisoiva siten, ettei sen kansallisessa täytäntöönpanossa ole ollenkaan liikkumavaraa. Valiokunnassa olisikin vielä perusteltua tarkastella, onko asiassa kyse siitä, että kansallista liikkumavaraa ei ole. Mikäli kansallista liikkumavaraa on, olisi syytä tarkastella perustuslakivaliokunnan lausunnon kappaleessa 15 tarkoitettuja kysymyksiä.

Kokonaisuutena 55 f §:stä voidaan todeta, että pykäläehdotuksen määritelmien selkeyttä olisi perusteltua tarkastella vielä valiokunnassa. Lisäksi olisi syytä arvioida, miten mainittu 55 f §:n yleinen seurantavelvollisuuden kielto suhteutuu mainittuun perustuslakivaliokunnan kannanottoon.

3. Esityksen 25 h §

Valiokunta on lausuntopyynnössään pyytänyt ottamaan kantaa hallituksen esityksessä olevaan ehdotukseen 25 h §:n muuttamisesta. Kyseinen pykälä koskee radio- ja televisiolähetysten edelleen lähettämistä. Pykälässä olisi kyse verkkolähetysdirektiivin voimaansaattamisesta. Oikeusministeriön lausunnoissa perusvalmistelun lausuntokierroksella tai aiemmissa lausunnoissa liikenne- ja viestintävaliokunnalle ei ole otettu kantaa kyseiseen säännösehdotukseen.

Pykäläehdotukseen ei ole esitetty muutoksia täydentävässä esityksessä. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei ole otettu kantaa kyseiseen pykäläehdotukseen. Valiokunta on käsitellyt jakeluvelvoitetta lausunnon kappaleissa 23-24

- ”(23) Jakeluvelvoitteen alaisten ohjelmien edelleen lähettämistä koskevaa tekijänoikeuslain 25 i §:ää ei ehdoteta muutettavaksi nyt arvioitavassa hallituksen esityksessä. Nykyinen 25 i § on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 64/2014 vp, ks. myös PeVL 7/2005 vp). (24) Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan ohjelmien jakeluvelvoitetta koskeva lainsäädäntö on osin hajanaista ja kuuluu eri ministeriöiden toimialoihin, mikä voi olla omiaan vaikeuttamaan jakeluvelvoitteen kokonaisvaltaista arviointia. Valiokunnan käsityksen mukaan sääntelyssä voi olla perustuslainkin kannalta merkityksellisiä muutostarpeita. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että valtioneuvoston piirissä tarkasteltaisiin jakeluvelvoitetta koskevaa lainsäädäntöä ja tehtäisiin mahdollisesti tarvittavat lainsäädännön muutosehdotukset.”

Perustuslakivaliokunta ei ole näin siis ottanut yksilöidysti kantaa esitettyyn 25 h §:ään esityksestä antamassaan lausunnossa 58/2022 vp.

Hallituksen esityksen 43/2022 vp sivulla 91 todetaan, että ”Verkkolähetysdirektiivin 2 artiklan 2 kohdassa on tämän direktiivin säännösten soveltamisalaa määrittelevä edelleen lähettämisen määritelmä.” Varsinaisesti direktiivin mukaisten määritelmien ottaminen kansalliseen lakiin perustelujen kautta ei ole sääntelyteknisesti riittävää, jos näille määritelmille tarvitaan lain tasoinen selkeä merkityssisältö. Valiokunnassa olisi perusteltua

arvioida, ovatko 25 h §:n sisältämät määritelmät riittävän selkeitä ilman erillistä määritelmäsääntelyä tekijänoikeuslaissa.

4. Muuta

Täydentävän esityksen sivuilla 6 ja 13 viitataan tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisen merkitykseen lain kannalta. Ehdotuksesta jää jossain määrin epäselväksi, onko tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisen merkitys nyt ehdotetun lain kannalta enemmän lain soveltamista helpottava vai onko ehdotuksen mukainen sääntely sovellettavissa sellaisenaan myös ilman tekijänoikeusinfrastruktuuria koskevaa kehitystyötä. Erityisesti sivulla 13 olevan perustelujakson perusteella jää epäselväksi, onko kyse asiasta, joka on välttämätön lain asianmukaisen soveltamisen kannalta, vai onko kyse enemmänkin asiasta, joka helpottaa lain soveltamista

- ”Perustuslakivaliokunnan esittämä huoli perusoikeuksien epätasapainosta poistuu varmistamalla, että myös sääntelyn tulkinnassa noudatetaan sellaisia käytäntöjä ja menettelyjä, joilla käyttäjien asema suojattuja teoksia koskevan laillisen käytön osalta tosiasiassa varmistetaan. Tämä tarkoittaa sitä, etteivät palveluntarjoajat estä ennakolta eivätkä tekijät vaadi sellaisten sisältöjen ennakollista suodattamista, joista on tehty sopimukset palvelun tarjoajien kanssa tai jotka perustuvat rajoitussäännösten mukaiseen käyttöön. Ratkaisu edellyttää tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittämistä. Tämä tarkoittaa, että oikeudenhaltijat eri toimialoilla kehittävät määrätietoisesti teosten ja tekijöiden sekä oikeuksien tunnistamista koneluettavilla tavoilla. Kun teoksiin liitetyssä metadatassa on niiden luomisesta lähtien pysyvät tunnisteet ja muuta tarpeellista ja ajankohtaista tietoa, voidaan teokset ja kaikki tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden edellyttämät seikat toteuttaa nopeasti, tehokkaasti ja luotettavasti. Tämä koskee myös laillisen käytön varmistamista. Valtion olisi kansallisen aineettomien oikeuksien strategian (Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta aineettomien oikeuksien strategiasta 24.3.2022) mukaisesti investoitava luovien alojen mahdollisuuksiin kehittää pysyvien tunnisteiden käyttöönottoa ja laadukkaan metadatan saatavuutta sovellusrajapintojen kautta. Palvelun tarjoajien olisi vastaavasti investoitava suhteellisuusperiaate huomioon ottaen uusimpiin teknologioihin, joilla teokset, niitä koskevat oikeudet ja myös luvallinen käyttö voidaan tunnistaa luotettavasti. Vain tällä tavoin voivat korvaukset uuden 6 a luvun tarkoittamasta vastuujärjestelystä ohjautua oikeille vastaanottajille.” (HE 313/2022 vp s. 13)

Valiokunnassa olisi perusteltua kiinnittää huomiota, mikä merkitys tekijänoikeusinfrastruktuurin kehitystyöllä on ehdotetun lain asianmukaisen soveltamisen kannalta.

Ehdotukseen HE 43/2022 vp kuuluvan 55 e §:n 2 momentin mukaan palveluntarjoajan on ehdoissaan ilmoitettava palvelun käyttäjille, että nämä voivat käyttää teoksia tämän lain tekijänoikeuksien rajoitusten nojalla. Tämä säännös vaikuttaisi olevan direktiivin 17 artiklan 9 kohdasta, jonka mukaan ”Verkkosisällönjakopalvelujen tarjoajien on ehdoissaan ilmoitettava käyttäjille, että nämä voivat käyttää teoksia ja muuta suojattua aineistoa unionin oikeudessa säädettyjen, tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevien poikkeusten tai rajoitusten nojalla.” Alkuperäisen hallituksen esityksen ja täydentävän esityksen perusteella jää jossain määrin epäselväksi, mikä tämän säännöksen aineellinen sisältö olisi. Valiokunnassa on perusteltua arvioida, vaatiiko säännöksen merkitys vielä uudelleenharkintaa.